

PREZES REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W LUBLINIE

20-027 Lublin, ul. Karłowicza 4 IX p., tel. 81 534 07 82, fax. 81 534 07 87

Lublin, 27 marca 2015 r.

RIO – II – 601/93/2014

Pan Tadeusz Ulanowicz
Dyrektor
Zarządu Komunikacji Miejskiej
Plac Wolności 12
21 - 500 Biała Podlaska

Szanowny Panie Dyrektorze

W dniach od 10 grudnia 2014 r. do 21 stycznia 2015 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła problemową kontrolę gospodarki finansowej Zarządu Komunikacji Miejskiej w Białej Podlaskiej. Protokół kontroli podpisano 11 lutego 2015 r.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze oraz wyeliminowanych w trakcie kontroli, po udzieleniu przez kontrolujących instruktazu, nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113 z późn. zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

1.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, polegające na:

- *niedostosowaniu zasad funkcjonowania kont jednostki: 140 „Krótkoterminowe aktywa finansowe”, kont zespołu 4 „Koszty według rodzajów i ich rozliczenie” i zespołu 7 - „Przychody i koszty ich uzyskania” do aktualnie obowiązujących przepisów,*
- *ustaleniu zasady ewidencjonowania druków biletów na koncie 330 „Towary”,*

- *ustaleniu niewłaściwych zasad ewidencjonowania należności zabezpieczonych hipoteką,*
- *nieokreśleniu metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji oraz nieprzyjęciu do stosowania programu komputerowego do kompleksowej obsługi transportu zbiorowego*
- *str. 2-3 protokołu.*

Dokonać zmian przyjętych zasad rachunkowości, przez:

- dostosowanie zasad ewidencjonowania operacji na kontach księgi głównej jednostki do aktualnie obowiązujących, określonych w opisie poszczególnych kont w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 289), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”,
- wyeliminowanie zasady ewidencjonowania zakupionych druków biletów na koncie 330 „Towary”, mając na uwadze przepisy art. 3 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.),
- ustalenie zasady ujmowania należności zabezpieczonych hipoteką na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- określenie metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, wskazanie wersji oprogramowania stosowanego do prowadzenia ewidencji księgowej, wykorzystywanego w jednostce i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i c ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania wskazanych kont, określonych w załączniku Nr 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.2. Ewidencjonowanie operacji na kontach nieuwjętych w zakładowym planie kont – str. 3-4 protokołu.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach przewidzianych do stosowania w prawidłowo opracowanym zakładowym planie kont, w związku z przepisami art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. Jeżeli ujęta w zakładowym planie kont liczba kont syntetycznych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb prowadzenia prawidłowej ewidencji – można uzupełnić je o konta dodatkowe, zgodne co do treści ekonomicznej, w tym również przy wykorzystaniu symboli kont, które nie mają zastosowania w jednostce lub konta wskazane w planach kont ujętych w załącznikach do rozporządzenia mogą być dzielone na dwa lub więcej kont syntetycznych, zgodnie z przepisami § 15 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

- 1.3. *Niedokonanie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki za lata 2010-2013 (księgi zamknięto w czasie kontroli) – str. 5 protokołu.*

Księgi rachunkowe zamykać nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia kończącego rok obrotowy, zgodnie z przepisami art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, pamiętając, że ostateczne zamknięcie ksiąg rachunkowych polegające na nieodwracalnym wyłączeniu możliwości dokonywania zapisów księgowych w zbiorach tworzących zamknięte księgi rachunkowe powinno nastąpić najpóźniej do 30 kwietnia roku następnego, stosownie do przepisów art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości i § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r.

- 1.4. *Nienumerowanie zapisów i niezamieszczanie w księgach rachunkowych, prowadzonych przy użyciu komputera, danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu – str. 5-6 protokołu.*

Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera, zapewnić automatyczne nadanie zapisom księgowym numeru pozycji, pod którą zostały wprowadzone do dziennika, a także danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, stosownie do przepisów art. 14 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

- 1.5. *Wprowadzenie w 2014 r. sald początkowych na niektórych kontach księgi głównej niezgodnych z saldami wykazanymi na tych kontach na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych roku 2013 – str. 6 protokołu.*

Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 1.6. *Wykazanie w księgach rachunkowych na 31 grudnia 2013 r. nierealnych sald na kontach: 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” (saldo Ma w wysokości 38.141,50 zł), 225 „Rozrachunki z budżetem” (saldo Wn w wysokości 14.749 zł) i 245 „Pozostałe rozrachunki wewnętrzne” (saldo Wn w wysokości 7.207,78 zł) – str. 7 - 8 protokołu.*

Na kontach księgi głównej wykazywać realne salda, odzwierciedlające rzeczywisty stan aktywów i pasywów, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Zweryfikować i ustalić prawidłowe stany należności i zobowiązań na wymienionych kontach.

- 1.7. *Niesporządzenie na 31.12.2013 r. zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych do konta 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 020 „Wartości niematerialne i prawne” oraz niezgodność ewidencji syntetycznej z analityczną w zakresie tych kont na ten dzień oraz konta 245 „Pozostałe rozrachunki wewnętrzne” na koniec miesięcy niekończących kwartałów 2013 r. i 2014 r. – str. 6 i 8-9 protokołu.*

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Na kontach ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej, zapewniając ich zgodność z saldami i zapisami na kontach księgi głównej, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 1 tej ustawy.

1.8. Ujęcie w księgach rachunkowych operacji zakupu druków biletów niezgodnie z dowodem księgowym – str. 10 protokołu.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych, w tym zgodnie z wartością operacji z nich wynikającą, stosownie do przepisów art. 20 ust. 2 i art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Przychód i rozchód zakupionych druków biletów, ujmować w ewidencji pozabilansowej (np. w ewidencji druków ścisłego zarachowania).

1.9. Ewidencjonowanie zdarzeń z naruszeniem porządku systematycznego – str. 10-14 i 31 protokołu.

Zapisów operacji gospodarczych dokonywać w porządku systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

a) operacje dotyczące nabycia i sprzedaży druków biletów ewidencjonować:

- zakup biletów (na podstawie faktury zakupu:

Wn 402 „Usługi obce”,

Wn 225 „Rozrachunki z budżetami” (VAT naliczony),

Ma 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”,

- zapłata za fakturę:

Ma 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

- sprzedaż biletów do punktów sprzedaży (w kwocie wartości biletów wynikających z wystawionej przez jednostkę faktury sprzedaży):

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 225 „Rozrachunki z budżetami” (VAT należny),

- wpływ należności z tytułu sprzedaży biletów (w kwocie faktycznego wpływu, tj. należności wynikającej z faktury, pomniejszonej o udzielony rabat):

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

- ujęcie dochodów ze sprzedaży biletów do punktów sprzedaży, w wysokości udzielonego rabatu (na podstawie polecenia księgowania – PK):

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

- ujęcie wydatków jednostki z tytułu zapłaty za dystrybucję biletów w wysokości udzielonego rabatu, o który pomniejszono należność wynikającą z faktury sprzedaży biletów (na podstawie polecenia księgowania – PK):
  - Wn 402 „Usługi obce”,
  - Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki” (subkonto wydatków);
- b) należności z tytułu dochodów budżetowych z tytułu opłat za jazdę bez biletu lub dokumentu uprawniającego do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu, ewidencjonować na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” na bieżąco, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.:
  - przypis należności:
    - Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
    - Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”,
    - Ma 225 „Rozrachunki z budżetami” (VAT należny),
  - wpływ należności od osób zobowiązanych (w kwocie faktycznego wpływu):
    - Wn 101 „Kasa”
    - lub
    - Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
    - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
  - a w przypadku wpłat pomniejszonych o udzieloną bonifikatę lub umorzenia części należności:
    - wpływ należności od osób zobowiązanych (w kwocie faktycznego wpływu):
      - Wn 101 „Kasa”,
      - lub
      - Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki”,
      - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
      - i dodatkowo:
    - odpis przypisanych należności w wysokości udzielonej bonifikaty lub kwoty umorzenia:
      - Wn właściwe konto zespołu 7,
      - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
- c) dochody budżetowe z tytułu opłat za jazdę bez biletu lub dokumentu uprawniającego do bezpłatnego lub ulgowego przejazdu, wyegzekwowane przez firmę windykacyjną ewidencjonować zapisami:
  - wpływ na rachunek bankowy należności wyegzekwowanych przez firmę windykacyjną (w kwocie faktycznego wpływu):
    - Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” (dochody),
    - Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (i na koncie szczegółowym osoby, od której wyegzekwowano należność),
  - wydatki jednostki z tytułu wynagrodzenia firmy windykacyjnej na podstawie faktury:
    - Wn 402 „Usługi obce”,
    - Wn 225 „Rozrachunki z budżetami” (VAT naliczony),

Ma 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”

- zapłata za fakturę:

Ma 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”

stosownie do zasad funkcjonowania tych kont, określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

1.10. Nieujmowanie niektórych operacji gospodarczych w ewidencji szczegółowej do konta 130 „Rachunek bieżący” według podziałek klasyfikacji budżetowej – str. 14 protokołu.

Ujmować w ewidencji analitycznej do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” prowadzonej według podziałek klasyfikacji budżetowej operacje ewidencjonowane na tym koncie, w związku z przepisami art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości i zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., celem wykazania prawidłowych danych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S w kolumnach odpowiednio „dochody wykonane” i „wydatki wykonane”.

1.11. Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji: środków pieniężnych w kasie i aktywów i pasywów podlegających inwentaryzacji drogą weryfikacji (na 31.12.2013 r.) oraz środków trwałych (od utworzenia jednostki w 2007r.) – str. 15 - 18 protokołu.

Przestrzegać terminów i częstotliwości przeprowadzania inwentaryzacji aktywów i pasywów jednostki, określonych w przepisach art. 26 ust. 1 i ust. 3 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, a ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, zgodnie z przepisami art. 27 tej ustawy.

1.12. Nieprawidłowości w zakresie sprawozdawczości, polegające na:

- wykazaniu w rocznych sprawozdaniach Rb – 27 S i Rb – 28 S za 2013 r wykonanych dochodów i wydatków niezgodnie z ewidencją analityczną do rachunku bieżącego oraz sporządzeniu dwóch rocznych sprawozdań Rb – 28S,
- wykazaniu w rocznym sprawozdaniu Rb-27S za 2013 r. zaniżonych kwot należności (o 175,60 zł) i zaległości (o kwotę 133,97 zł),
- wykazaniu w sprawozdaniu Rb-N za 2013r. zaniżonych należności wymagalnych (o 133,97 zł) – str. 18-21 protokołu.

Sporządzać jednostkowe sprawozdania Rb–27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” i Rb–28S „Sprawozdanie z wykonania wydatków budżetowych jednostki samorządu

terytorialnego” obejmując ich zakresem wszystkie zrealizowane – odpowiednio – dochody i wydatki oraz wykazywać w nich dane zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119), w szczególności dochody wykonane wykazywać na podstawie danych księgowości analitycznej dochodów budżetowych do rachunku bieżącego – subkonto dochodów oraz do kasy jednostki i zapłaconych kartą płatniczą, zaś wydatki wykonane wykazywać na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego, zgodnie – odpowiednio – z przepisami § 3 ust. 2 i § 9 ust. 2 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 39 do tego rozporządzenia.

Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ksiąg rachunkowych oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

1.13. Wykazanie w bilansie jednostki za 2013 r. niektórych danych niezgodnych z ewidencją księgową – str. 21-23 protokołu.

Bilans jednostki sporządzać na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, ujmując w nim wszystkie informacje, w zakresie ustalonym we wzorze tego sprawozdania zawartym w załączniku Nr 5 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., stosownie do przepisów § 17 ust. 3 pkt 1 tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

2. W zakresie realizacji planu finansowego:

2.1. Naliczenie i wypłacenie nagrody jubileuszowej w zaniżonej wysokości (o 480 zł) – str. 25-26 protokołu.

Nagrodę jubileuszową wypłacać w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami art. 38 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1202)

Wypłacić pracownikowi wskazanemu w protokole kontroli niewypłaconą kwotę tej nagrody.

2.2. Dokonanie nieprawidłowej kontroli wystawionej faktury za wykonanie usług przewozowych w listopadzie 2013r. – str. 27-29 protokołu.

Sprawdzać dowody księgowe, stanowiące podstawę wydatków, mając na uwadze przepisy art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Ponadto, składać Prezydentowi Miasta Biała Podlaska, informacje o udzielonych ulgach, według stanu na 30 czerwca i 31 grudnia każdego roku kalendarzowego, stosownie do przepisów § 9 uchwały Nr XXXVII/128/10 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 15 czerwca 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Miejskiej Biała Podlaska i jej jednostkom podległym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do ich udzielania – str. 32 protokołu.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Biała Podlaska
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 3
21 - 500 Biała Podlaska